

ORVOSI KÖNYVTÁRAK

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének hivatalos lapja

2011. 8. évf. 3. szám

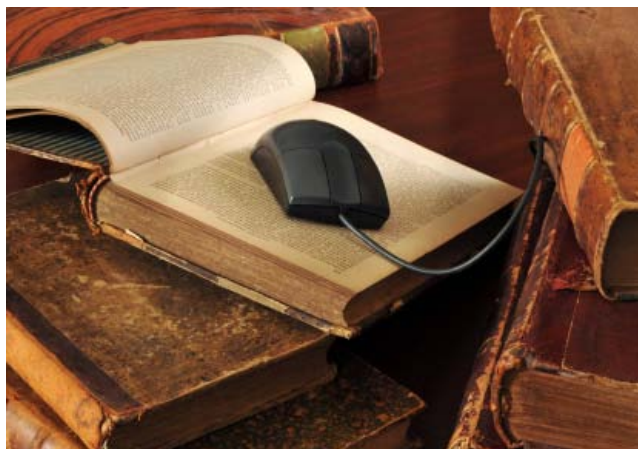

KÖSZÖNTŐ

Ismét magunk mögött tudhatjuk konferenciánkat, az Informatio Scientifica – Informatio Medicata-t. Idén már 8. alkalommal szerveztük meg ezt a nagyszabású programsorozatot, a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárával és az Egyetemi Könyvtárigazgatók Könyvtárával együttműködve. Remélem, hogy a MOKSZ tagjai közül sokan eljutottak a konferenciára, sok hasznos tapasztalatot szereztek, s nem utolsó sorban kellemes órákat töltöttek el egymással és a vendégekkel. Ez a lapszám többek között egy részletes összefoglalást tartalmaz a programsorozatról. Lassan a 2012-es konferenciára kell koncentrálni, melynek időpontja már ki van tűzve. A szervezők ezúttal is rendkívül elkötelezettek a kiemelkedő színvonalú program összeállítására és jövőre még nagyobb hangsúlyt kap majd az előadások újdonságtartalma.

Olvasható továbbá egy beszámoló az OSZK Könyvtári Intézetének egyik remek akkreditált tanfolyamáról, amely a muzeális dokumentumok védelmét hivatott oktatni. Bár a külföldi és hazai trendekben már régóta úttörő szemlélet az online források beszerzésének és alkalmazásának szorgalmazása, és az e-könyvek térhódításáról is ismerjük a pro-kontra álláspontokat, mégsem szabad háttérbe szorulnia a hagyományos értelemben vett állományvédelemnek. Az értékőrzés a könyvtárak egyik legfontosabb feladata, s ez különösen igaz a muzeális, kiemelten kezelendő állományrészekre. További kitartó és eredményes munkát kívánok kollégáim számára!

Dr. Vasas Lívია

„A könyvek azért vannak, hogy megtartsák magukban a tudást, mialatt mi a fejünket valami jobbra használjuk. Az ismeretek számára a könyv biztosabb otthont nyújt. Az én fejemben bármilyen könyvszagú ismeretnek a felezési ideje néhány hét. Így hát az ismereteket biztos megőrzésre a könyveknek, könyvtáraknak hagyom, és inkább horgászni megyek, néha halra, néha új ismeretekre.” - Szent-Györgyi Albert

Tartalom

KÖSZÖNTŐ	2
HÍREK	4
Jegyzőkönyv a MOKSZ közgyűléséről	4
Orvosi-élettani Nobel-díj 2011-ben	4
INFORMATIO SCIENTIFICA – INFORMATIO MEDICATA 2011.....	5
Beszámoló a konferenciáról	5
A konferencia workshop-jai	8
MOKSZ KÖNYVTÁRAK.....	11
Egy szakblog jelene és jövője	11
Simmelweis Tudáshálózat – sikeres projektzárás	21
A kulturális örökség védelme 1850 előtti dokumentumok esetében - lehetőségek és feladatok a könyvtárakban I-II. tanfolyamok OSZK Könyvtári Intézetben	23
Jubiláló könyvtárosok	24
ORVOSI KITEKINTŐ	27
Dr. Zoltán László tanár úr emlékére (1904-1976).....	27
NÉVJEGY	28
MOKSZ kitüntetettek 2011-ben.....	28

HÍREK

Jegyzőkönyv a MOKSZ közgyűléséről

Időpontja: 2011. szeptember 23. Helyszíne: Balassi Intézet, Budapest.

Jelenlévők létszáma: 24

Levezető elnök: dr. Vasas Livia

Napirend:

- ✓ 2010. évi elnöki és ellenőrző bizottsági beszámoló
- ✓ jubiláló kollégák köszöntése,
- ✓ kitüntetések átadása

Dr. Vasas Livia megnyitotta a MOKSZ közgyűlését, és röviden ismertette a 2010. évi beszámolót, melyet a közgyűlés egyhangúan elfogadott és megszavazott.

Ezután Erdeiné Töröcsik Katalin, az Ellenőrző Bizottság elnöke felolvasta a beszámolójának számszerű adatait. Tartózkodás és ellenszavazat nélkül a közgyűlés ezt a jelentést is elfogadta. Ezután került sor a jubiláló könyvtárosok jutalmazására. Az 5, 10, 15, ... és 50(!) évet a könyvtárosi pályán eltöltött kollégáknak gratuláltunk.

A tavalyi év kitüntetettjei javaslatára idén 4 fő részesült MOKSZ Emlékérem díjban: Martos Veronika, Szikszai Márta, Soós Katalin és Triebel Brigitta. A kitüntetettek rövid laudációit Dr. Kührner Éva olvasta fel.

Dr. Vasas Livia bezárta a közgyűlést.

Dr. Palotai Mária

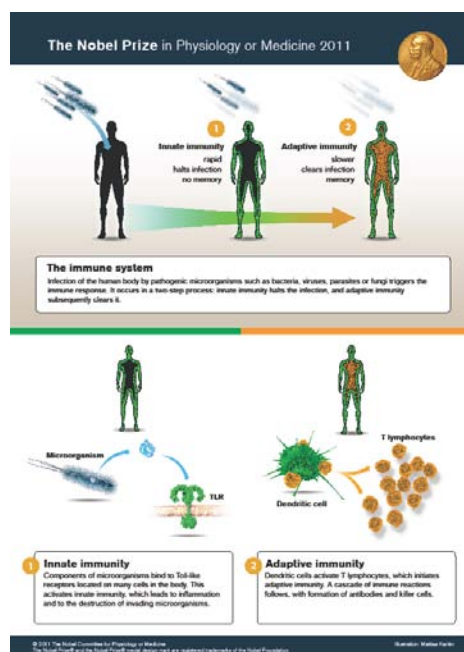
könyvtárvezető

GYEMSZI

Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár

palotai.maria@eski.hu

Orvosi-élettani Nobel-díj 2011-ben

2011. október 3-án hirdette ki a Svéd Tudományos Akadémia az ide Nobel-díjasokat.

Az idei orvosi-élettani díjat felerészben kapta Bruce A. és Jules A. Hoffmann, az úgynevezett természetes vagy veleszületett immunrendszer kutatásáért. A díj másik felét Ralph M. Steinman kapta a dendritikus sejtekkel kapcsolatos felfedezéseiért. A kanadai kutató sajnálatos módon már nem érte meg a kitüntetést, ugyanis három nappal a kihirdetés előtt elhunyt.

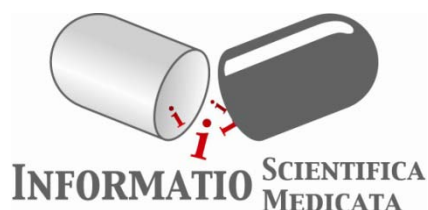
Beutler, Hoffmann és Steinmann felfedezései előtt nem tudták, milyen folyamat aktiválja a veleszületett immunrendszert. Az idei díjazottak eredményei teljesen új utakat nyitottak az immunrendszer aktivációjának és szabályozásának kutatásában. Erre épülve új

módszerek jelentek meg a betegségek megelőzésében és kezelésében, például hatékonyabb vakcinák a fertőzések ellen vagy az immunrendszer serkentése a rákkal való küzdelemben. Ezek az eredmények azt is segítenek megérteni, hogy miért támadja meg az immunrendszer saját szervezetünket, ami viszont a gyulladással és allergiás betegségek kezelésében hozhat újdonságot.

További érdekesség, hogy a Thomson Reuters idén is, ahogy 1989 óta minden évben, megtipelte a lehetséges nyerteseket. A cég jóslataiból általában egy bejön, bár tavaly egyet sem találtak el, 2009-ben és idén sikeresen tippelték meg díjazottat. A Thomson Reuters előrejelzései az ISI Web of Knowledge adatbázisában szereplő hivatkozások számán alapulnak.

A Nobel-díj hivatalos weboldala: <http://www.nobelprize.org/>

INFORMATIO SCIENTIFICA – INFORMATIO MEDICATA 2011

Beszámoló a konferenciáról

2011. szeptember 21-23-án, immáron 8. alkalommal került megrendezésre az Informatio Scientifica – Informatio Medicata nemzetközi konferencia a Magyar Orvosi Könyvtárak, az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma és a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára társszervezésében.

Tudományos információ, orvostudományi információ – kifejezések, melyekre a konferencia koncepciója épült. A rendezvény elsődleges célja, hogy lehetőséget adjon a könyvtárosoknak, PhD hallgatóknak, kutatóknak, hogy a kutatómunka releváns információval való biztosításával, a tudományos produktumok elérhetőségével kapcsolatban szakmai találkozón vehessenek részt a tartalomszolgáltatókkal, kiadókkal.

Ebben az évben az Informatio Scientifica – Informatio Medicata előadásai, programjai nemcsak a tudományos információszolgáltatásról, hanem a könyvtárak beszerzéseit érintő konzorciumokról is szóltak. Elsősorban költséghatékonysági szempontokat figyelembe vevő együttműködési forma sok könyvtárnak biztosít lehetőséget a felhasználói igények kielégítésére az adatbázisok, teljes szövegű online folyóiratok beszerzésével. Aktuális téma volt még a Magyar Tudományos Művek Tára, amely nagy kihívás elé állítja a könyvtárakat, könyvtári felhasználókat. A témára egy önálló szekcióülés előadásai épültek.

A konferencia kiemelt témája, a tartalomszolgáltatási együttműködés mellett a Társadalmi Megújulás Operatív Program által nyújtott fejlesztési lehetőségek voltak, hiszen az elmúlt években számos könyvtár valósított meg projekteket az elnyert támogatásokból. Mindenképpen tanulságos megismerni minél több könyvtár eredményeit, és a lehetőségeket megvizsgálva új ötletekkel a jövőre vonatkozóan is fejlesztési terveket

kidolgozni. A fejlődéshez elengedhetetlen a folyamatos tapasztalatcsere, a szakmai fórumok lehetősége.

Előadók, kiállítók

Ebben az évben is szakmai kiállítás kísérte a konferenciát, ahol magyar és külföldi kiadók, tartalomszolgáltatók képviseltették magukat és a standjaiknál fogadták az érdeklődőket, valamint tudományos előadásokkal színesítették a programot.

A szakmai kiállítás szerves és kiemelten kezelt része a rendezvénynek, hiszen évről évre alkalmat teremt a könyvtárvezetőknek, könyvtárosoknak, kutatóknak és felhasználóknak, hogy személyes konzultáció során ismerkedhessenek meg a legújabb kiadványokkal, fejlesztésekkel, új szolgáltatásokkal és innovációkkal.

Az alábbi kiállítók képviseltették magukat a konferencián:

Akadémiai Kiadó, Interacta Kft, Monguz Kft, Magyar Tudományos Művek Tára, Springmed Kiadó, Elsevier, Minerva-EBSCO, Ovid Technologies, Oxford University Press, Proquest, Springer, Suweco, Thieme, Thomson Reuters, Wiley Blackwell, Wolters Kluwer Health / UpToDate.

Tudományos előadások

*Nemzeti
Kulturális
Alap*

A rendezvény szakmai programjait idén is nagyobb egységekre, szekciókra tagoltuk. A meghívottak, előadók felkérését tudatosan, koncepció alapján végeztük, ügyelve arra, hogy a másik három, orvostudományt végző egyetem magas rangú képviselői is jelen legyenek, továbbá egyensúlyban legyen az idegen nyelvű és magyar nyelvű előadások száma. Tartalmilag pedig idén is több egészségügyi témát is érintettek az előadások, ahogy a tartalomszolgáltatók legújabb innovációinak részletes ismertetése és könyvtárszakmai témák.

2011. szeptember 22-én a nyitó plenáris ülésen beszédet tartott Kellermayer Miklós, a Semmelweis Egyetem oktatási és nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettese, ezt követően tudományos előadást tartott Fábíán István, a Debreceni Egyetem rektora *"Öntsünk tiszta vizet a pohárba"* címmel, majd Schubert András *Hatékonyság a tudományos kutatás információs hálózataiban – fogalmak és mértékek* címmel.

A plenáris ülés a kiállítók bemutatkozójával ért véget, ahol pár percben a cégek képviselői bemutatták vállalatukat.

Az egyes szekcióüléseket felkért elnökök vezették, s minden szekcióban vegyesen voltak magyar és külföldi előadók. A szekciók végén kérdések megvitatására, szakmai fórumra is volt lehetőség az elhangzott előadásokkal kapcsolatban.

Kísérőprogramok

Hagyományosan az úgynevezett 0., szerdai nappal kezdődött a rendezvény. Rögtön két cég, az Elsevier és a Proquest tartott tréninget a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának Mikszáth Kálmán téri főépületében. Ezzel egyidőben barátságos teadélutánon vehettek

részt a kedves vendégek nyugállományú kollegákkal. A szintén hagyománnyá vált welcome fogadáson Szél Ágoston, a Semmelweis Egyetem rektorhelyettese is részt vett. A teremben Kührner Éva és Gyergyák Edina gyönyörű kézműves munkáiból nyílt kiállítás. A nulladik nap zárásaként a Semmelweis Szalonban a Semmelweis Kamarazenekarának műsorát hallhatták, és az ugyanott megnyíló, Gyémánt László munkáiból összeállított galériát is megtekinthették a vendégek.

A konferencia szerves részét alkotó szakmai kiállítás a rendezvény teljes ideje alatt, mindkét napon várta a vendégeket. A kiállítást könyvvásárral, vércukorméréssel, kozmetikai standdal színesítettük. A rendezvény első napja hagyományosan társasági programmal zárult. A tudományos program vége után a vendégek népi hangszerek bemutatóján vehettek részt, bioétel és italkóstolás várta a résztvevőket. Ezután a színházteremben a Sebő Együttes nívós műsorát és az ELTE Néptáncgyüttes bemutatóját láthatta a közönség. A konferencia zárásakor pedig a kiállítók értékes nyereményeket sorsoltak ki.

A helyszín finanszírozását a MOKSZ által megpályázott NKA támogatás tette lehetővé.

Résztvevők

Ebben az évben a kétnapos rendezvény alatt közel 400 regisztrált vendég fordult meg, a résztvevők megoszlását az alábbi diagram mutatja. A tavalyi évhez képest a résztvevők száma 1/6-os növekedést mutat.

A rendezvény szervezői nagy hangsúlyt fektetnek a célközönség megszólítására, és a minél szélesebb körben megvalósuló népszerűsítésére, s az eredményességet az évről évre növekvő érdeklődés egyértelműen alátámasztja.

Nyilvánosság

Annak ellenére, hogy a 8. alkalommal került megrendezésre, a népszerűsítést, a lehető legnagyobb nyilvánosság elérését a szervezők továbbra is kiemelt prioritásként kezelték.

A konferencia angol és magyar weboldala a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának megújult, korszerű portálján került elhelyezésre (<http://www.lib.sote.hu/nav/isim2011>), ahol folyamatosan frissülő tartalommal tájékoztatták az érdeklődőket. Letölthető konferenciafüzettel, részletes programismertetővel és hasznos információkkal, tájékoztatókkal és online regisztrációs felületekkel igyekeztek minden szükséges tudnivalót rendelkezésre bocsátani. *A konferencia zárása után pedig fotógalériával, sajtófigyeléssel és az összes előadás anyagával folytatódik a marketing tevékenység az előbbi linken.*

A vendégek meghívása névre szóló e-mailekkel és könyvtárszakmai levelezőlistákon történt. A Semmelweis Egyetem Marketing és Kommunikációs Igazgatóságával

együttműködve az egyetemi honlapon (<http://semmelweis-egyetem.hu/>) is megjelent a meghívó, és sajtótájékoztató is meg lett hirdetve.

A konferenciafüzet nyomtatásban is megjelent 350 példányban.

Összegzés

2011-ben nyomtatott kérdőív formájában fel kívántuk mérni a résztvevők elégedettségét, ahol többek között arra kérdeztünk rá, hogy mennyire elégedettek a plenáris és szekcióülések, valamint a workshop-ok helyszínével, témáival, újdonságtartalmával. Az eredményekből az derül ki, hogy a rendezvény szervezése, előkészítése és tartalma jól átgondolt, célratoró, ám igen érdemes még tovább színesíteni az előadások összetételét, s az újdonságtartalomnak az elsődleges szempontnak kell lennie.

Összességében a kérdőívek alapján, valamint a magyar és külföldi köszönőlevelek, írások alapján, a konferenciának nagy szerepe van az orvosi, egészségtudományi tájékoztatás és információmenedzsment területein. Szakmai vonzata és eredményessége könnyen mérhető. Évről évre nagyobb nyilvánosságot kap az Informatio Scientifica – Informatio Medicata, hasznossága igen egyértelmű, s nem utolsó sorban remek szakmai és társadalmi fórum.

A három szervező intézmény vezetése rendkívül elkötelezett a magas szakmai színvonalon megvalósított konferenciája iránt, és a következő évben is minőségi, eredményes rendezvényt sorozatot kíván összeállítani.

Orosz Noémi

tudományos titkár

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

norosz@lib.sote.hu

A konferencia workshop-jai

Ebben az évben is tartottak a külföldi partnereink felhasználói tréningeket, az adatbázisok kezelésére, megismerésére irányuló képzéseket. Ezeknek a képzéseknek mindig nagy a népszerűsége és a résztvevők visszajelzései alapján kiemelkedően hasznosak.

Proquest workshop

Az Informatio Scientifica Informatio Medicata konferencia idei ProQest workshop első részében Iulian Herciu tartott bemutatót a különféle adatbázisokról, azok újdonságairól a megújult webes felületen. Megismerhettük a Dissertation Citation Indexet, amely a ProQuest

Dissertations & Theses adattárban lehetővé teszi a disszertációk irodalomjegyzékének tételeiben (hivatkozásaiban) való keresést, így például kereshetünk idézett szerző nevére.

A ProQuest adatbázisok újdonsága az ún. deep-indexing (mély-indexelés) is: indexelik a cikkekben található ábrákat, grafikonokat és táblázatokat, ezáltal visszakereshetőek. Ehhez a szolgáltatáshoz teljes szövegű elérés szükséges.

2011-től előfizethető a British Nursing Index adatbázis, amelyet könnyen használhatnak a keresésben kevésbé jártas szakemberek is, és a ProQuest Nursing and Allied Health Source adattárhoz kapcsolódva teljes szövegű keresésre is lehetőség nyílik.

A ProQuest online, bibliográfia-készítő programja, a RefWorks a kutatási munkát nagyban elősegíti. Korszerű, web 2.0-s felületén könnyedén rendezhetők, szerkeszthetők a különféle adatbázisokból importált bibliográfiai tételek, amelyek például megoszthatók a kutatótársakkal.

A ProQuest 1999-ben alapított e-könyv szolgáltatási rendszere, az ebrary folyamatosan bővül. Immáron több mint 270 ezer cím érhető el a különböző kiadókon keresztül, s több mint 3000 könyvtárt tudhatnak partnerüknek.

Iulian rövid bemutatója után Oriana Filiponek, a ProQuest tréningvezetője a gyakorlatban is megmutatta a ProQuest szolgáltató számos újdonságát. A Központi Könyvtár honlapján a források (adatbázisok) között is hozzáférhető új felületen kiválaszthatjuk, melyik adatbázisban szeretnénk keresni. A próba-hozzáféréssel elérhető adatbázisok listája a lenyitható listában látható.

Oriana a különféle keresési lehetőségekre is kitért, és beszélt a My Research opcióról, amely értéknövelt szolgáltatások elérését teszi lehetővé regisztráció után: elmenthetjük a keresési találatokat, szerkeszthetjük, címkéket rendelhetünk hozzá.

A workshopon résztvevők tehát értesültek az újdonságokról, valamint a ProQuest jegyzetfüzeten, tollon és prospektusokon túl hasznos gyakorlati tudnivalókkal bővíthették meglévő ismereteiket a népszerű szolgáltató adatbázisairól.

Berhidi Anna

módszertani könyvtáros

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

aberhidi@lib.sote.hu

Elsevier workshop

ELSEVIER

Kmety Andrea, az Elsevier hazai trénera a konferencia úgynevezett 0. napján tartott továbbképzést a Scopus használatáról. Az előadás elején áttekintést kaphattak a résztvevők a SciVerse felépítéséről: A Hub kezdőlapján egyetlen keresőfelületen érhető el a ScienceDirect, a Scopus, és a SciTopics (kutatók által üzemeltetett tudásmegosztó oldal) tartalma. A SciVerse rendszerhez külső webalkalmazások is fejleszthetők, ill. hozzákapcsolhatók (pl Google Maps, Wikipedia, egyéb külső keresők).

A tréner bemutatta a Scopus főbb adatait és fejlődésének történetét.

2004-ben indult, fokozatosan bővülnek a funkciói, ma már több mint 40 millió rekordot tartalmaz. Az adatbázis több szempontból összehasonlításra került a Web of Science-el, csak "nearest competitor"-ként jelölve.

Érdekes rész volt a Scopusban előnyben részesített tudományometriai rendszerek bemutatása (SJR). Az összehasonlítás rámutatott, hogy a manapság fő mérőszámnak tartott

impakt faktor nem mindig a legjobb mérőszám egy cikk, ill. ezáltal egy kutató rangsorolására. Minden egyes kutatónál lekérdezhető a részletes adatok, a h-index és a citáció mellett a szerző értékelő (Author Evaluator) modulban diagramokon is szemléltethető számos statisztikai adat a munkásságról.

Az 'analytics' menüpontban folyóiratok összehasonlítására néztek példát.

Az intézményekről (Affiliations) is sokoldalú kimutatások kérhetők, itt persze fontos, hogy a cikkek és a kutatók pontosan, duplumok és hiányosságok nélkül legyenek hozzárendelve az intézményekhez.

Kohán László

online folyóirat feldolgozó

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

lkohan@lib.sote.hu

Ovid workshop

Ovid

Már szinte hagyománnyá vált, hogy az Informatio Scientifica Informatio Medicata konferencia első hivatalos napján délután két

órákor az Ovid Technologies cég termékei, szolgáltatásai iránt érdeklődők összegyűlnek egy kis továbbképzésre, szakmai beszélgetésre. Idén az Ovid Technologies cég részéről Michael Flanning keresett fel minket, prezentációjának címe: Workshop: Ovid - Your partner in changing times. A cég két másik képviselője Vincent Maessen a Közép- és Kelet Európa, a Balti Államok és a Független Államok Közösségének területi vezetője és Claudia Heidrich az értékesítési koordinátor csoport vezetője is jelen volt a találkozón. Michael Fanning előadásának elején egy átfogó képet mutatott be az OvidSP felhasználói felületről, majd az eredményes keresési stratégiát szemléltette gyakorlati példákon keresztül. Az „Advance Search” keresési mód mellett megismerkedhettünk a „Basic Search” előnyeivel, alkalmazásának lehetőségeiről is. Az előadás végén a kérdések feltételére és egyéni megbeszélésekre is lehetőség volt. A workshop egyaránt érdekes volt azok számára, akik még csak most ismerkednek az Ovid szolgáltatásaival és azok számára is hozott újdonságot, akik évek óta használói az Ovid által szolgáltatott forrásoknak.

Csajbók Edit

tudományos titkár

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

ecsajbok@lib.sote.hu

EBSCO Workshop

Az Informatio Scientifica – Informatio Medicata programjában hagyományosan a pénteki napon került sor az EBSCO felhasználói továbbképzésére, amelyet Jan Luprich, a cég közép-európai

képviselője tartott, és számos érdekes területet érintett a bemutató.

Ebsco Discovery Science - Jan Luprich bemutatta az EBSCO Discovery Science (EDS) szolgáltatást, melynek célja, hogy a felhasználók egy felületen kereshessenek a könyvtár információs forrásaiból. Az Ebscohost adatbázisok mellett a teljes szövegű folyóiratokban, e-könyvekben is kereshetünk, vagy akár a könyvtár teljes katalógusát is integrálhatjuk.

Az integrált elemekhez az EDS részletes (több mint 70000 kiadótól származó) metaadatokat társít. A találatokkal az EBSCO felületekről már ismert műveletek végezhetőek, úgymint jegyzetelés, e-mailben küldés, nyomtatás, mentés, exportálás.

EBSCO eBooks - Egy példán keresztül egy EBSCO eBook kollekción láthatunk. A rendelkezésre álló könyvek között téma alapján böngészhetünk vagy használhatjuk a részletes keresőt. A találatok itt is több szempont alapján szűkíthetők. A könyvekben található ábrák külön indexelve vannak, a borítókat pedig egy külön adatbázisból társítja hozzá a rendszer. A könyvekben biztosított a kereshetőség, másolhatunk, valamint a kiadókkal való megállapodás alapján maximum 60 oldalt nyomtathatunk.

A e-könyvek beszerzésére többféle üzleti modell létezik: egyszeri megvásárlás, éves előfizetési díj fizetése vagy kölcsönzés, amelyet akár a diákok is kezdeményezhetnek.

A könyvolvasást és az engedélyezést az Adobe Digital Edition szoftver biztosítja, ezért az Adobe-nak egy külön éves díj fizetendő. Az eddigi gyakorlattól eltérően az e-könyveknél is jelentősége van a darabszámnak: ha egy példányt fizettünk, akkor csak egyszerre egy felhasználó olvashatja/kölcsönözheti a könyvet, a többinek várakozni kell.

Kohán László

online folyóirat feldolgozó

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

lkohan@lib.sote.hu

MOKSZ KÖNYVTÁRAK

Egy szakblog jelene és jövője

Száguldunk az információs szupersztrádán. Mellettünk 100 Mbit/s sebességgel száguldanak az adatok. Tömör kockák, kisebb-nagyobb csomagok „repsztenek”, s mi nem látunk mást belőlük csak egy-egy elmosódott sávot. Az információ ott van, de mi nem tudjuk felfogni, elemezni.

Ha az Interneten elérhető tudásanyagra gondolok; mindig ilyesmi jut eszembe. Olyan mennyiségű információ kering „odakint”, amit emberi ésszel már nagyon nehéz - szinte - lehetetlen felfogni és rendszerezni.

Egyet érthetünk Kührner Éva 2000-ben tett megállapításával, miszerint „világszerte egyre nagyobb számban jelentek meg a nyomtatott periodikumok mellett a géppel olvasható elektronikus folyóiratok. Ma már hazai viszonylatban is se szeri, se száma az elektronikus”¹ információforrásoknak, melyeket az olvasók előtt fel kellene tárni.

Szerencsére, nekünk „könyvtárosoknak (...) meg kellett tanulnunk kis munkával sokat tenni, hogy észrevetessük szolgáltatásainkat és programjainkat. Kihhasználjuk a lehetőségeket, melyek adódnak (...) s így lecsaptunk a blogok által kínált lehetőségekre, hogy online módon is hallathassuk hangunkat”².

Na, de mi is az a blog? A blog szó az angol weblog (vagyis web napló) szóból származik. Egyfajta weboldalnak tekinthető, ám használatához nem szükséges túlzott számítástechnikai ismeret. Blogot írhat egy személy, vállalat vagy akár könyvtár. Palettájuk nagyon széles: vannak egyszerű hírblogok, szolgáltatást nyújtó blogok és sokkalta komplexebb szakblogok.

A blogok egyik legnagyobb tulajdonsága, hogy teljesen ingyenesek. A legjobb módja a velük való ismerkedésnek, ha regisztrálunk egy ingyenes szolgáltatónál, ilyen például a Google Blogspotja vagy a WordPress.

Ha már ismerjük a blogszerkesztés lehetőségeit, ideje kitalálni milyen jellegű blogot szeretnénk indítani. Első dolgunk annak megállapítása, belső hálózatról elérhető oldalt akarunk vagy pedig maradunk az ingyenes szolgáltatóknál. Van előnye és hátránya mindkét lehetőségnek, bár tapasztalataim szerint érdemesebb az ingyenes szolgáltatások mellett maradni, beépített funkcióik miatt. Természetesen, ha van elég időnk és tudásunk saját blog készítéséhez, azt is megtehetjük. Ebben az esetben végig bennünk lesz a büszkeség: mi magunk alkottuk meg a blog kinézetét és egészét. Persze kérdéses, hogy mellette lesz-e elég időnk átadni az információt az olvasóknak.

Ha sikerült döntésre jutnunk és választottunk szolgáltatót, avagy magunk készítettünk egy blogot, akkor jöhet a téma és a célközönség meghatározása/behatárolása.

Tegyük fel a kérdést magunknak! Mi a blogunk célja?

Egészségügyi e-Könyvtár

Elérése: <http://deek-e-lib.blogspot.com>

Egészségügyi szakkönyvtárosként tisztában vagyok azzal, mennyire nehéz eligazodni korunk hatalmas mennyiségű hagyományos és elektronikus információforrásai között. Az Egészségügyi e-Könyvtár blogot azzal a céllal hoztam létre, hogy segítsem „*az egészségügyben dolgozó/tanuló oktatókat, hallgatókat és az egészségügy után érdeklődő laikusokat a mindennapi munkában, tanulásban, kutatásban. A blog témája segítséget nyújthat azoknak, akik egészségügyi adatbázisokat, weboldalakat, folyóiratokat keresnek magyar illetve külföldi - legfőképp - angol nyelven.*”⁴

A legtöbb könyvtári bloggal (vagyis kloggal) ellentétben én nem a könyvtári szakmáról vagy a könyvtárban rendezett programokról kívánok értekezni, hanem a rendezetlen információhalmazból egy-egy érdekességet kihalászva informálni próbálok az olvasókat, weboldal illetve adatbázis elemzésekkel.

Egészségügyi (és társadalomtudományi) könyvtárként a következő témák után kutatok:

- Ápolástan
- Anatómia
- Patológia
- Fiziológia
- Nyelvek
- Szociológia
- Pszichológia

- Szociális munka
- Orvostan (stb)

Témáimat elsődlegesen 5 szempont alapján elemzem, jellemzem:

- ingyenesség (fontos, hogy olvasóink otthonról is elérhessék az elemzett oldalakat)
- Frissítés gyakorisága (fontos, hogy minél gyakrabban frissítsék az oldalt. Ezen a tudományterületen szó szerint élet-halál kérdése egy új információ)
- Elérhető folyóiratok száma (ez az opció csak azon weblapok esetében kerül elemzésre, ahol vannak elérhető e-folyóiratok)
- Egyéb szolgáltatások (adatbázis elérések, híroldal szerkesztés, apróhirdetés stb.)
- Használhatóság (hallgató, oktató, laikus egyaránt megtalálja a számítását)

Az első bejegyzés 2010 decemberében született, bár a blog csak 2011 januárjában indult útjára. „Kísérleti alanyom” az eLITMED.hu weblap volt.

Elérése: <http://www.elitmed.hu>

21 éve – 1990-ben – „indították útjára a Literatura Medica Kiadót és a Lege Artis Medicinae (LAM) folyóiratot. A kor kihívásaira reagálva és élve a korszerű technológia adta lehetőségekkel, a szellemi értékek számára hozták létre az eLitMed.hu egészségügyi szakportált.

Az **eLitMed.hu** megalapozott, hasznos és naprakész információt nyújt a gyógyításról, az orvos- és egészségtudományok vívmányairól, valamint az egészségügyről, annak minden, társadalmi, gazdasági, filozófiai, jogi és etikai vonatkozásával együtt.”⁵

Az oldal 100%-osan ingyenes. Folyóiratainak száma 8. Ezek a következők:

- LAM (Lege Artis Medicinae)
- Ca és Csont,
- Ideggyógyászati szemle,
- Magyar Radiológia,
- Magyar Immunológia,
- Hypertonia és nephrologia,
- LAM Extra Házi orvosoknak

A folyóiratok Full-text vagyis teljes szöveges elérésűek. Használatuk ingyenes regisztrációhoz kötött. Egyéb szolgáltatásai: az oldalon megtalálható szakforum, amelyben szakemberek és laikusok válhatnak eszmecserét különféle témákban. Az oldal orvosi hírportálként is funkcionál. Híreit a hazai és nemzetközi sajtóból meríti.

Frissítése változó. Van, hogy naponta van új cikk. Van, hogy csak hetente, vagy kéthetente. Ajánlható hallgatónak, oktatónak, laikusnak egyaránt.

Scribd

Elérése: <http://www.scribd.com>

Másodikként elemzett információforrás a Scribd volt. Ennél az oldalnál rendelkeztem már némi tapasztalattal, ez a szöveggörnyezetből és a fogalmazás stílusából is látszódik.

A Scribd röviden összefoglalva az elektronikus dokumentumok Youtube-ja. A Scribd a világ legnagyobb olyan közösségi oldala, ahol elolvashatjuk és megoszthatjuk egymással elektronikus dokumentumainkat. Hála a készítőnek könnyen elérhetővé tehetünk szórakoztató és szakirodalmat, mindazt a tudásanyagot, ami minket és barátainkat, egyszóval az embereket érdekli/érdekelheti. A vállalkozás célja, hogy felszabadítsa az írott szót és összekösse az embereket azon ötletek és írások alapján, amelyek után érdeklődnek.

Az oldal angol nyelvű, ám szinte minden ismertebb nyelven található rajta anyagot. Rendkívül magas a magyar nyelvű dokumentumok száma.

E projekt keretében hozzáférhetünk szép- szak- és szórakoztató irodalomhoz egyaránt. A fellelhető dokumentumok száma több millióra tehető. Ezt a rengeteg anyagot áttanulmányozni majdnem lehetetlen küldetés. Ám a Scribd készítői gondoltak az emberekre és nem akarták káoszba taszítani a keresgélőket. Az egész ötletet úgy kell elképzelni, mint egy olvasó klubbot, annyi eltéréssel, hogy itt tényleg bármilyen témát megtalálunk: az utazástól, a vámpírregényeken át a neurológia legfrissebb kutatási eredményeiig, bármit. Aki keresztretjvények után kutat, annak sem kell csalódnia.

Az oldala használata teljesen ingyenes. Nincsenek fizetős részek vagy extra tartalmak pénzért. Plusz érdekessége, hogy közösségi funkciókat is beleépítettek: megoszthatjuk olvasmányainkat másokkal, barátainkkal. Felhasználóként virtuális könyvjelzőket helyezhetünk el a dokumentumokban, de el is menthetjük mindet a kedvenceink (itt könyvespolcként az elnevezése) közé. Ajánlhatunk is dokumentumokat a teljes közösségnek vagy ismerőseinknek.

Ezt az oldalt elsősorban a fiatalabb korosztálynak ajánlom. A felsőoktatásban tanulók nagy valószínűséggel rábukkanhatnak mindenre, ami számukra fontos: jegyzetekre, szórakoztató irodalomra, képregényekre esetleg tankönyvekre.

MedicalOnline

Elérése: <http://medicalonline.hu>

Nyelv: magyar

A medicalonline.hu a Professional Publishing Hungary Kft-nek - a Süddeutscher Verlag magyarországi leányvállalatának - szakmai híroldala. A weblap fő tevékenységi köre az orvosi, a műszaki és élelmiszeripari tudományok. A híroldal naprakész információt nyújt a témákban dolgozó szakemberek, illetve a szakkörök után érdeklődő laikusok számára.

A medicalonline.hu online „újságosbódéja” 7 orvosi szakfolyóiratnak és archívumának.

- A Medical Tribune-nek,

- az Orvostovábbképző Szemlének,
- a Nőgyógyászati és Szülészeti Továbbképző Szemlének,
- a Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemlének,
- a Journal of Clinical Oncology-nak,
- a Current Opinion in Hematology-nek,
- és a European Journal of Gastroenterology & Hepatology Magyar Kiadásának.

Ezen kiadványok azonban nem érhetőek el mindenki számára. Ingyenes elolvasásuk csak orvosi pecsétszám regisztrálásával lehetséges. Aki nem rendelkezik ilyennel, az csak a cikkek absztraktját láthatja, vagy az ingyenessé tett cikkeket olvashatja.

Az oldal híroldalként is funkcionál. Az újdonságokat külön szekciókba sorolták a szerkesztők. Ez segíti az áttekinthetőséget.

Kilenc szekció van: Egészségügyi politika, Egészségügyi gazdaság, Pharma-klub, Tudomány, Gyógyítás, Táplálkozás, Kitekintő, Vélemény, Továbbképzés

A rovatokban fellelhető cikkek szakmailag elismert szakemberektől származnak. Tartalmuk egyszerű, jól átgondolt és megfogalmazott. Idegen szavakat és kifejezéseket is találunk, ám nem nagy számban, így mindenki számára érthető marad a tartalom. A cikk végén megtalálhatjuk a hír forrását és szerzőjét. Extra funkció, hogy innen fellelhetjük a szerző összes – az oldalon – publikált dolgozatát. Hasznos funkció a Címkék mező, ahol összegyűjtik a cikkhez kapcsolódó fontosabb tárgyszavakat, s ezek alapján kereshetünk is az oldal témái között. Mindehhez elég rákattintanunk valamelyik tárgyszóra.

Kiemelendő extra szolgáltatás a video streaming, amelynek keretében konferenciák, orvosi műszerek és gépek bemutatóján készült felvételeket nézhetnek meg a látogatók. A videók nyelve változó. Többségében magyar, de összefuthatunk angol és német nyelvű felszólalókkal is.

Az oldal ajánlható hallgatóknak, oktatóknak, laikusoknak egyaránt.

Online Orvosi Szakszótárak

Ez a bejegyzés egy kérés alapján született. A munkahelyemen kértek tőlem egy olyan orvosi szótárat, amelyet sajnos már korábban kikölcsönöztek. Szégyenszemre csak egyetlen példányunk volt/van belőle, így nem tudtam teljesíteni a felhasználó kérését. Ekkor ötlött fel bennem, hogy biztos van az Interneten a nyomtatott verzióhoz hasonló (vagy jobb) orvosi szakszótár.

1 - Egészségügyi fogalomtár

Elérése: <http://www.gyogyinfok.hu/ftar/index.html>

Nyelv: magyar és latin

Az oldal szerkesztői, készítői segítséget nyújtanak az egészségügyben, társadalombiztosításban dolgozó szakembereknek, az érdeklődő újságíróknak, vagy a laikus érdeklődőknek, mindazoknak kik eligazodni kívánnak az egészségügyben használt fogalmak között. A szótár szóanyaga folyamatosan bővül. *„Elsősorban az egészségügyi igazgatás, egészségpolitika, statisztika, és társadalombiztosítás területét öleli fel, bár néhány*

kapcsolódó orvosi fogalom is helyet kapott benne.”⁶ A fogalmak mellett rövidítések ismertetését valamint egészségügyi intézmények rövid jellemzését is megtaláljuk az oldalon. A készítők törekedtek a szakszerűsége, a legtöbb fogalom magyarázatában fellelhető a forrás megjelölése is. Vagyis, ha valaki fel akarja használni dolgozatában a szakszót, akkor a forrást sem kell keresgélnie.

A fogalmak legtöbbször magyar nyelvű, de találunk latin szavakat illetve rövidítéseket is. Összesen 773 kifejezésre kereshetünk rá jelenleg az adatbázisban, de ez a szám folyamatosan bővül. Az oldal ingyenesen elérhető.

2 – Online Donor Magazin

Elérése: <http://dnr.hu>

Nyelv: magyar, angol, latin

Az első magyar donor életmód magazin, a DNR.hu, 2001-ben jött létre. E weblap munkatársai nem kevesebbre vállalkoztak, minthogy utat mutassanak és segítséget nyújtsanak a hazai transzplantációs és donorvilág útvesszőiben rekedteknek. A Szótár a „Te tudod?” menüpontból érhető el. Adatbázisában több száz szó és fogalom lelhető fel. A fogalmak legfőképp a szervátültetés témában segítenek.

A kifejezések nagyjából fele-fele arányban tartalmazzák magyar illetve idegenszavakat. Az idegenszavak legtöbbször latin eredetű, de találunk pár angol kifejezést is.

Az oldal megtekintése és használata ingyenes. Ajánlható minden érdeklődő számára.

3 – Betegszoba.hu

Elérése: <http://www.betegszoba.hu>

Nyelv: magyar, angol, latin

Nagyon profi, nagyon kiforrott szótár adatbázis. Rengeteg funkciót zsúfoltak bele a készítőik. Sok olyan információhoz is hozzájuthatunk, amihez máshol nem.

2011.01.13-án több mint

- 138 ezer orvosi kifejezés,
- 30214 laborérték,
- 216 BNO kód és
- 50 élelmiszer adalékanyag (vagyis E-szám)

volt megtalálható.

A szótár a főmenüből érhető el. Ajánlott mindenkinek; hallgatóknak, oktatóknak, laikusoknak. Az oldal használata ingyenes.

Pszichológia Online

Elérése: <http://www.pszichologia.hu>

Nyelv: magyar

A Pszichológia Online-t 1999-ben hozták létre fiatal, agilis, segítőkész pszichológusok. Az oldalt szakmai kérdésekben szinte a kezdetektől segíti a Magyar Pszichológiai Társaság, konzultációs háttérrel nyújtva a szerkesztőknek. A honlap szakmai tartalma mellett híroldalként is funkcionál (itt találóan Webszemlének nevezték el). A friss hírek rövid leírását láthatjuk a főoldalon, a cikkek többi részét a címekre kattintva érhetjük el. A címek elé kiírják a szerkesztők az adott tanulmány forrását (pl. APS, guardian.co.uk), így a cikket akár idézhetjük is házi dolgozatban vagy szakdolgozatban. Érdeemes figyelni, hogy a forrás egyben meghatározza az anyag nyelvét is.

A Webszemle rész alatt található a Vélemény szekció, amelyben pszichológia témájú interjúkat olvashatunk.

Archívumot egyik szekciónál sem találunk. Elég nagy kár, hisz aki nem sűrűn olvas ilyen témájú weboldalakat, azt esetleg a régebbi hírek is érdekelhetnék.

Elemezzük a tartalmakat.

Szakemberek – ebben a menüpontban pszichológust vagy pszichiátert kereshetünk. A kutatásban nagy segítségünkre van a többfunkciós kereső. A keresőben megadhatjuk egyfelől

1. a probléma típusát. Például alkohol, drog, depresszió.
2. Illetve, hogy mely megyében keressük szakember segítségét.

Másodsorban kereshetünk

1. terápia típus szerint. Például: játékkerápia, lovas terápia, párkapcsolat analízis.
2. Illetve beállíthatjuk, hogy mely megyében keressen lehetőséget rá.

Nem utolsó sorban, ha konkrét személyt keresünk, az illető neve alapján is próbálkozhatunk.

Képzés – itt szakmai továbbképzésekről tájékozódhatunk. A képzések elsősorban szakmabelieknek javasoltak, ám amit laikus is felkereshet, azt a részletes leírásban feltüntetik. A képzések frissek, jelenleg 2011 júniusáig kereshetünk.

Kategóriák – a cím magért beszél. Ezzel a szekcióval az oldalon fellelhető cikkeket és könyvelemzéseket találhatjuk meg kategóriákba szedve. A kategóriák rövid leírására rákereshetünk az oldal alján elhelyezkedő böngészőben.

Linkek – érdemes mélyen elmerülni e szekció tartalmában. Ugyanis ez az oldal egyik legjobban kidolgozott, leinformatívabb része. Meg lehetne számolni, hogy - a témával kapcsolatban - hány weboldal elérése lelhető itt fel, de a szám ránézésre is több száz.

Itt aztán tényleg mindenki megtalálhatja a kutatási területének témáját lefedő weboldalakat, gyűjteményeket. A Szakirodalom – Szakfolyóiratok gyűjteményben hazai folyóiratokat érhetünk el, sok esetben teljes szövegű adatbázissal együtt. Az Addiktológia és a Thalassa lapok például ingyen és regisztráció nélkül elolvashatóak. Ezt a szekciót nem is ragoznom tovább, mindenki lapozzon, pontosabban görgessen bele a gyűjteménybe!

Eseménynaptár – ahogy a címe is mutatja, magyarországi konferenciák, rendezvények időpontjai vannak itt meghirdetve. Meglehetősen friss. Csak 2011-es ajánlatok találhatóak itt meg.

Könyvek – hazai és külföldi szerzők köteteinek recenziói. Sajnálatos, hogy a könyvek bibliográfiája nem teljes, a címen és a szerzőségi közlésen kívül mást nem találunk. Se egy kiadót, se egy ISBN számot.

Vendégkönyv – a név alapján adja magát.

Összességében tehát elmondható, hogy az oldal nem árul zsákbamacskát. Jól használható, tipikusan „értünk jött létre”, felhasználóbarát oldal. Bár nem vagyok pszichológus, de ránézésre az oldal szakmailag pontos, megbízható forrás. Ajánlom minden oktatónak, hallgatónak, laikusnak, betegnek egyaránt.

Nursing Times Online

Elérése: <http://www.nursingtimes.net/>

Nyelv: angol (Egyesült királyságbeli)

Az elemzésem témája a méltán híres angol szaklap - a Nursing Times - online verziója. A nyomtatott lap rendkívüli - 106 (!) - évfolyamos megjelenéssel bír. A magazin 1906-ban indult útjára s máig működik. Mind a folyóirat, mind weblapos változata a kórházi, klinikai kutatásokat és eredményeket teszi közkinccsé. A cikkek minden szakmabelihez szólnak, a frissen végzett ápolótól, a többszintű tudományos fokozattal rendelkező doktorig.

A nursingtimes.net szerkesztői rengeteg tanulmányhoz, kutatási anyaghoz, tanuló-oktatási segédanyaghoz adnak hozzáférést. Olyan kutatásokról olvashatunk, melyeket az olvasás pillanataiban is még csak tesztelnek. Szakmabeli kérdéseket boncolgatnak. Eredmények után kutatnak az innováció területén.

A weblap elsőre túlszűfoltnek és kaotikusnak tűnhet, ám ha mélyebbre ássuk magunkat a tartalomban, akkor ráakadunk a minket érdeklő témákra.

Az oldal három hasábos elrendezésű. Nagyobb felbontásban könnyebben átlátható (pl. 1280x960), de kisebb nézetben sajnos már nem annyira (pl. 1024x768). Az oldalnak egyetlen menüSORA van, a menüpontokból almenüSOROK nyílnak.

- **Home:**

1. Clinical Specialism – témák szerinti megosztás
2. Awards – A Nursing Times évente átadandó díjairól, jelöléseiről, győzteseiről olvashatunk.
3. Product Awards – Innovációs díj. Minden évben díjazták az új egészségügyi felszerelést ki(fel)találó embereket. Szolgáltatásokat itt nem találunk, csak kézzel fogható tárgyokról olvashatunk.
4. Events – események. Konferenciák, gyűlések hirdetései. Friss, 2011-es események közt kereshetünk. A hirdetések havi bontásban találjuk.

5. Off Duty – Kapcsolódj ki! Neved! Éld az életed! Hírek, linkek akciókról, vásárokról, árleszállításról kifejezetten ápolóknak. És persze kifejezetten az Egyesült Királyságban élőknek.
6. A-Z of topics – Az oldal böngészője. A Nursing Onlinen fellelhető cikkek és a szerzők között keresgélhetünk. A nevek, címek rendezve vannak kezdőbetűik szerint.
7. Search the Archive – Keresés a cikkek archívumában. Több mint tízezer (!) cikk közül választhatunk.
8. Subscribe – Feliratkozás. Megéri regisztrálni, mivel 5 online segédanyaghoz férhetünk hozzá ingyen.

Nursing Practice

1. Clinical Specialism – témák szerinti megosztás
2. Online CPD – online, oktatási, gyakorlati segédanyagok
3. Student Nurses – Hírek, cikkek, gyakorlatok, vélemények ápolás szakos hallgatóknak.
4. A-Z of topics - Az oldal böngészője. Az oldalon fellelhető cikkek és a szerzők között keresgélhetünk. A nevek, címek rendezve vannak kezdőbetűik szerint.
5. Search the Archive – Keresés a cikkek archívumában. Több mint tízezer (!) cikk közül választhatunk
6. Issue Index – A Nursing Times folyóirat online archívuma, 2000-től napjainkig. A cikkek ingyen elérhetőek.
7. **Write for Us – Itt lehet jelentkezni cikkíróknak, szerkesztőknek.** Mindenki írását szeretettel várják. A friss diplomás cikke náluk ugyanannyit ér, mint a doktoroké. A lényeg a témán van. Jelentkezési tudnivalók a menüpontban.

Online CPD – Regisztrálj az oldalra, hogy ingyen megtekinthess, részt vehess 5 ingyenes kurzuson. A témák sokrétűek, szakmailag ellenőrzöttek.

Opinion and Debate – Ápoló, ápolási blogok ápolóktól laikusoknak és ápolóknak.

1. Forums – nyílt fórum, ahol eszmét cserélhetünk, vitázhatunk, gondolatok vethetünk föl.
2. Reader comments – olvasói visszajelzések gyűjtőhelye. Ha kommentálni akarunk egy cikket, regisztráljunk és keressük meg a cikknél a „comments” lehetőséget.
3. Twitter - értelemszerű.
4. Facebook – értelemszerű

Nursing Jobs – hirdetések, állások, álláskeresés az Egyesült Királyságban.

Online CPD

Külön ki kell emelni az online tanulási lehetőséget. Ha regisztráljuk magunkat az oldalon, 5 internetes tanfolyamon vehetünk részt, közel 50 pont értékben. A tanfolyam feleletválasztós teszt-jellegű. Többnyire elég egy Yes / No választ megadni. Egy tananyag kitöltése nagyjából két órát vesz igénybe.

A rendszer ellenőrzi válaszainkat és pontozza a tesztet. Ha sikeresen átmentünk, akkor az eredményt jelzi a fiókunkban. Ha végigmentünk a téma összes tesztjén, eredményünkről elektronikus bizonyítványt is kapunk, amit a Nursing Times jegyez és a munkahelynek is benyújtható tanfolyam bizonyítványként.

Issue Index

A Nursing Times több mint 100 éves folyóirat. Ennek megfelelően rengeteg évfolyama jelent meg, mindent feldolgozni nem kis munka. Elektronikusan nem is lehet mind a 107 évfolyamot elérni, bár orvostörténeti jelentőségén kívül már nem is lenne értelme lapozgatni őket.

Itt az oldalon 2000-től napjainkig olvashatjuk a lap elektronikus változatát. A cikkek full-html formában jeleníthetők meg. Szerzőt, kiadási évet tartalmaznak, így felhasználhatjuk bibliográfiák készítéséhez. Vagy esetleg a szakdolgozatokat is fel lehet dobni néhány angol nyelvű idézettel.

A cikkek regisztráció nélkül is ingyenesen elérhetőek, ki is nyomtathatjuk, elküldhetjük barátainknak, elmenthetjük a kedvenceink közé (ez utóbbi csak regisztráció után lehetséges).

A tanulmányokra válasz kommentet is írhatunk, ám készítsük föl magunkat, hogy az évekkorábbi cikkekre nem biztos, hogy kapunk választ!

Az oldalt mindenképp megéri használni, hisz nemzetközi szintű ismereteket szerezhethetünk, amelyeket később is kamatoztathatunk. Az oldalon fellelhető cikkeket aláírják, szakmailag ellenőrzik.

Most és Majd

Mint korábban már írtam a blog 2011 januárja óta üzemel, e sorok írása közben már több mint 4100-szor (!) nyitották meg az oldalt.

Saját tapasztalatom azt bizonyítja, hogy a nyílt neten elérhető blogok sokkal nagyobb látogatottságra tehetnek szert, mint belső hálózaton elhelyezett változataik. Mikor eszembe ötlött egy könyvtári szakblog létrehozása, nem is sejtettem, hogy mennyi klog (könyvtár blog) van a világhálón. Ám ezen blogok 99 százaléka könyvtári történéseket „postol” (jegyez be). Vegyük a Justh Zsigmond Városi Könyvtárt: „...már 2006. óta írja blogját, azóta sok tapasztalatra tett szert. Egy könyvtár is írhat az élményeiről, tapasztalatairól, véleményéről. De ez miért jó? Mert másokkal is megoszthatjuk a gondolataink, megismerjük mások gondolatait is, nem kell körleveleket küldeni (pl. meghívó); minden könyvtári történést persze nem írhatunk le, de az élmények megőrzésére jó célt szolgál.”⁷

Fontos lehet egy közművelődési könyvtár esetében, hogy élményeikről tájékoztassák a nagyközönséget, ám egy szakkönyvtár (különösen egyetemi könyvtár) esetében úgy vélem más a helyzet. Sem a hallgatók, sem az oktatók nem kíváncsiak a könyvtáros szakmai mindennapjára, őket csakis az információ érdekli. És ez így is van rendjén.

Egy blog létrehozásakor felmerül egy másik fontos kérdés, hogy „*most informatikusok vagyunk vagy könyvtárosok? Azért kell az alapokat megtanulni, hogy megértsük a problémákat, és meg tudjuk beszélni őket az informatikussal. A programozás egy másik szakma, nekünk a párbeszédet kell megtanulnunk.*”⁸ Ezzel a válasszal akár egyet is érhetünk, de a helyzet korántsem ennyire egyértelmű. A könyvtáros képzés legalább 160 fokok fordulóban van. Hamarost rájöhethetünk, hogy a könyvtáros szó rövid időn belül elavul. Helyette használhatjuk majd az információs menedzser, humán tartalomszolgáltató és egyéb szakkifejezéseket. Hogy ez mennyire jó, az külön vitát érdemelne.

A világ változik. A fejlődés rohamléptékű. A könyvtáraknak lépést kell tartaniuk. Én megpróbálok lépést tartani.

Ez a blog ennek jegyében jött létre.

Ennek szellemében fogom a jövőben is tovább szerkeszteni.

Páll Zoltán
informatikus könyvtáros
Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Könyvtára

Hivatkozások

¹ Kührner Éva (2000). Magyar orvostudományi elektronikus folyóiratok a világhálón. *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 47. évf. (2000), 9-10. szám

² FICHTER, Darlene: Miért és hogyan használjuk a blogokat könyvtári szolgáltatásaink promotálására? In: *Marketing Library Services*, 17. évf. (2003), 6. szám. (ford. Paszternák Ádám) URL: <http://olvasonaplo.wordpress.com/2006/10/05/konyvtari-blogok-magyarorszagon-miert-nem/>

³ Kührner Éva (2000). Magyar orvostudományi elektronikus folyóiratok a világhálón. *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 47. évf. (2000), 9-10. szám

⁴ Forrás: <http://deek-e-lib.blogspot.com> (2011-06-10-n)

⁵ Forrás: <http://www.elitmed.hu/magunkrol.html> (2011-06-10-n)

⁶ Forrás: <http://www.gyogvinfok.hu/ftar/index.html> (2011-06-10-n)

⁷ Online arculatépítés / Buzai Csaba. Elhangzott: „Lépünk egyről a kettőre” című tudományos ülésen. OSZK. Budapest, 2010. április 29.

⁸ Ládi László kérdése. Elhangzott: „Lépünk egyről a kettőre” című tudományos ülésen. OSZK. Budapest, 2010. április 29.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Semmelweis Tudáshálózat – sikeres projektzárás

Véget ért a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának TÁMOP projektje, melynek zárórendezvényét az Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia keretében tartottuk. 2011. szeptember 23-án, éppen 1 évvel a nyitórendezvény után rendeztünk egy nagyszabású programot, hogy méltóképpen és ünnepélyesen is lezárhassuk a projektet.

„Az orvosi könyvtárak szerepe speciális: a gyógyításhoz szükséges szaktudást biztosítják a több mint 6000 intézményt számláló magyar közkönyvtári rendszerben” – mondta a többi közt Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter ünnepi beszédében. A miniszter fontosnak tartja a hazai könyvtári intézményrendszer fejlesztését, mint ahogy azt is, hogy

innovációjuk előmozdítására pályázzanak az Európai Uniónál. Leszögezte: fontos, hogy legyen orvosi szakkönyvtár a területi ellátást végző megyei kórházakban, az országos egészségügyi intézményekben és az egészségügyi és orvostudományi felsőfokú oktatási intézményekben – mert mint mondta, munkájukhoz adatbázisokra, költséges külföldi és hazai folyóiratokra, nyomtatott és elektronikus könyvekre van szükségük, amikhez a könyvtárakban hozzájuthatnak. Réthelyi Miklós külön kiemelte az MOKSZ az orvosi szakinformációk biztosításában és az együttműködések megszervezésében betöltött szerepét.

Ezt követően Vasas Livia főigazgató részletesen beszámolt a projekt eredményeiről, tapasztalatairól. Együttműködő partnereink voltak a Testnevelési és Sporttudományi Kar Könyvtára és az Egészségtudományi Kar Könyvtára. A megvalósítás során 13500 könyvtári dokumentumot katalogizáltunk az említett három könyvtár feldolgozatlan állományából munkaidő után. A támogatás segítségével a Központi Könyvtár portálja megújult, web2-es alapokra épülve, és új Tudásbázissal bővült az online szolgáltatások köre, aminek üzemeltetését vállaltuk még öt évig. A Semmelweis Kiadó gondozásával kiadványt készítettünk az egyetemi könyvtári hálózat bemutatására, és több mint 60 előadásból álló nyilvánosan meghirdetett rendezvény-sorozatot szerveztünk. Az ünnepség végén a projekt rendezvénysorozatának legsikeresebb, kiemelt előadói emléklapot vehettek át Réthelyi Miklós miniszter úrtól. A felsoroltak mellett közép és felsőfokú nyelvi és szakmai oktatáson vettek részt a könyvtár dolgozói pályázati támogatással.

Küzdelmes, de eredményes 1 évet tudhatunk magunk mögött, amely alatt nagyon sok új ismeretet és értékes tapasztalatot szerezhettünk, s arra buzdítunk más könyvtárakat is, hogy a haladás szellemében éljenek az Európai Unió által nyújtott jelentős anyagi támogatások igénylésének lehetőségével.

Vasas Livia pályázati beszámolójának prezentációja elérhető az alábbi linken: <http://www.lib.sote.hu/index.php?app=content&id=122>

Orosz Noémi

Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár
norosz@lib.sote.hu

A kulturális örökség védelme 1850 előtti dokumentumok esetében - lehetőségek és feladatok a könyvtárakban I-II. tanfolyamok OSZK Könyvtári Intézetben

A Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának jóvoltából részt vettem a négy-négy napos, 30-30 órás tanfolyam első és második részén, a következőkben ismertetem a tanfolyamok témáit, főbb pontjait.

I. rész

Tanfolyamszervező: Dr. Hangodi Ágnes, OSZK KI Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály osztályvezető

Oktatók:

Madas Edit, Fragmenta Codicorum
Kutatócsoport (OSZK)

Bíbor Máté, ELTE Egyetemi Könyvtár Kézirat és
Régi Nyomtatványok Osztálya

Hegy Ádám, SZTE BTK Könyvtári- és Humán-
információtudományi Tanszék

Kenyéri Katalin, NEFMI Könyvtári Osztály

Ferenczy Endréné, OSZK főigazgató-helyettes,
ny.

Tóth Józsefné Korompay Borbála, OSZK
Gyarapítási Osztály, ny.

Kastaly Beatrix, OSZK Restauráló Osztály, ny.

Érdi Marianne, OSZK Restauráló Osztály

A tanfolyam első részében megismerkedtünk az írás és könyvtörténettel a kezdetektől 1850-ig, a paleográfiai kutatások eredményeként feltárt írástípusoktól, könyv, és nyomdászattörténeti áttekintésig, a további források megjelölésével. A következő blokkban részletesen ismertették a muzeális dokumentumokat érintő aktuális jogi szabályozást, a muzeális dokumentumok nyilvántartását és a bejelentési kötelezettségeket. Az utolsó nagy rész pedig az állományvédelmi ismeretekről szólt, a régi könyvek elhelyezéséről, tárolóeszközök fontosságáról, rövid gyakorlattal a különböző papírok, károsodások felismerésével és a restauráló műhely megtekintésével. A tanfolyamon megkaptuk Kastaly Beatrix A könyvtári állomány védelme és megóvása c. (1986) könyvet.

II. rész

Tanfolyamszervező: Repkényiné Nagy Edit, OSZK KI Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály

Oktatók:

Sarbak Gábor, MTA Fragmenta Codicorum
Kutatócsoport, OSZK

Farkas Gábor Farkas, OSZK Régi Nyomtatványok
Tára

Moldován István, OSZK MEK

Farkas Csilla, OSZK Restauráló és Kötészeti
Osztály

Horváth Pál, OSZK Restauráló Osztály

Érdi Marianne, OSZK Restauráló Osztály

Hegy Ádám, SZTE BTK Könyvtári- és Humán-
információtudományi Tanszék

Káldos János, OSZK Különgyűjteményi

Igazgatóság

A tanfolyam második része inkább gyakorlati jellegű volt, az elején négy bevezető előadásban bemutatatták a kódextöredékek kutatását, az Apponyi-gyűjtemény megtekintésével egybekötve hungarikumok gyűjtését és az elektronikus dokumentumok kezelését, szolgáltatását. A gyakorlati részben bemutatták a MOKKA-Régi nyomtatványok projektjét, a digitalizálás folyamatát, valamint különböző papírokat vizsgáltunk és javítottunk, könyvkötéseket tisztítottunk és konzerváltunk valamint a

tisztított és konzervált köteteknek tárolódobozt készítettünk.

A tanfolyam mindkét része igen hasznos volt a muzeális dokumentumok szakszerű nyilvántartásának és gondozásának valamint a kutatásuk és mélyebb feltárásuk forrásainak megismeréséhez, az alapvető állományvédelmi feladatok szélesebb körű átlátásához és felméréséhez, a digitalizálás és digitális formátumban való szolgáltatás alapjainak elsajátításához. A tanfolyamokon tanultakat a régi könyvekkel való mindennapi munka során teljes mértékben hasznosítani tudjuk.

(Képaláírás: Spicilegium anatomicum... : Kolligátum / Theodori Kerckringii

Amstelodami : Sumptibus Andreae Frisii, 1670-1679 kihajtható illusztrációja)

Mátyás Melinda

feldolgozó könyvtáros

mmatyas@lib.sote.hu

Jubiláló könyvtárosok

Mint minden évben, idén is köszöntötte a MOKSZ a jubiláló kollegákat, akik az Informatio Scientifica – Informatio Medicata keretében megtartott közgyűlésen emléklapot és ajándékot vehettek át a MOKSZ elnökétől, Vasas Líviától.

Az alábbiakban közöljük a jubilálók névsorát.

5 éve

Varga Kornélia

Kenézy Élettudományi Könyvtár

Dr Sági Lászlóné Cili

Dr Radó György Honvéd Egészségügyi Központ Kórház Könyvtára

Szűts Ferencné

Semmelweis Egyetem II. Gyermekklinika

Csajbók Edit

SE Központi Könyvtár

Berhidi Anna

SE Központi Könyvtár

10 éve

Regele Tímea	Pécsi Egyetem
Végh Anita	Dr Radó György Honvéd Egészségügyi Központ Kórház Könyvtára
Tóth Beáta	Mozgássérültek Petó András Nevelőképző Intézet Könyvtára
Nagy Gábor	Kenézy Kórház Könyvtára- Debrecen
Molnár Miklós	SE Központi Könyvtár
Szluka Péter	SE Központi Könyvtár

15 éve

Demeter Judit	GYEMSZI (volt ESKI)
Robotkáné Sütő Kata	Fővárosi Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház Könyvtára
Dr Szemerszkiné Dürdő Csilla	Markhot Ferenc Kórház Könyvtára, Eger
Dr Kunné György Gizella	Kenézy Kórház Könyvtár, Debrecen
Bartáné Nagy Erzsébet	SE Urológiai Klinika Könyvtára
Kobolák Andrea	Egyetemi Könyvtár, Szeged

20 éve

Gáspár Krisztina	Pécsi Egyetem könyvtára
Kovács Ildikó	GYEMSZI
Papp Kornélia	Egyetemi könyvtár, Szeged
Háriné Szajáni Krisztina	SE Egészségtudományi Kar Könyvtár
Bányai Gyuláné	SE Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet Könyvtára

25 éve

Kiss János	GYEMSZI
Mészáros Ildikó	Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet Könyvtára

Balogh Zsoltné	Jósa A.Oktatókórház Eü.Szolg.Nonprofit Kft. Könyvtára - Nyíregyháza
Hollósiné Szabó Zsuzsa	Egyetemi Könyvtár - Szeged
Áncsán Gizella	SE Központi Könyvtár
30 éve	
Kiss Tamás	Pécsi Egyetem Könyvtára
Márk Éva	Pécsi Egyetem Könyvtára
Tichy Rita	SE Központi Könyvtár
Bárány Anna	SE Anatómiai Intézet Könyvtára
Veresné Dékány Mária	MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont
35 éve	
Deák Borbála	Pécsi Egyetem Könyvtára
Zólyomi Margit	Országos Epidemiológiai Központ Könyvtára
Szabó Éva	Borsod-Abaúj-Zemplén M.Kórház Könyvtára, Miskolc
Gyurkóné Nádor Judit	Pécsi Egyetem Könyvtára
40 éve	
Gellén Gáborné	Kenézy Élettudományi Könyvtár
Dr Polner Kálmánné	Budai Irgalmasrendi Kórház Könyvtára
Horváth Éva	Szent Lukács Eü. Nonprofit Kft. Könyvtára, Dombóvár
Erdeiné Töröcsik Katalin	Kenézy Kórház Könyvtára
45 éve	
Gyöngyössy Gabi	SE I. Belklinika Könyvtár
50 éve	
Bellusné Korbuly Zsuzsa	SE. II. sz. Pathol. és Igazságügyi Intézet

ORVOSI KITEKINTŐ

Dr. Zoltán László tanár úr emlékére (1904-1976)

1904. szept.19-én született Budapesten, ahol iskoláit is végezte. 1928-ban, a diploma megszerzése után Krompecher Ödön mellett dolgozott a Kórbonctani Intézetben, majd a Korányi Sándor vezette III. sz. Belklinikán. 1930 és 1947 között a III. sz. Sebészeti Klinikán volt sebész az agy-és idegsebészeti részlegen Bakay Lajos munkatársaként. 1948 és 1950-ben WHO ösztöndíjasként volt Angliában. Több hónapot töltött Koppenhágában és Stockholmban.

Az első idegsebészeti osztály 1949-ben a Budapesti Ideg-Elmeklinikán nyílt meg / VIII. ker. Balassa u.6./, vezetője Dr. Zoltán László volt. Ebből az idegsebészeti osztályból alakult meg később az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet /OITI/, amikor Dr. Zoltán László 1952-ben megbízást kapott az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet megszervezésére. 1954-ben gyermek-idegsebészeti osztályt is létesítettek. 1953-tól haláláig az intézet igazgatója volt. Iskolateremtő egyéniség, a hazai modern agy- és idegsebészet megszervezője, kiváló operatőr. Epilepsziával, gliómákkal, agyi aneurizmával és spondylitis tuberculoza bénulásos kórképeinek sebészi kezelésével is foglalkozott. Nemcsak kiváló sebész volt, hanem kitűnt emberségével is, amit betegei és általában embertársai felé nyújtott. A Magyar Idegsebészeti Társaság alapító elnöke 1966-tól. Több külföldi és hazai társaság tagja.

Dr. Zoltán László, az intézet igazgatója egyetemi éveiben és fiatal orvosként is tagja volt a Pázmány Péter Tudományegyetem Orvosi Kara vonósnégyesének. Később ő maga már nem hegedült, de élete végéig rendszeres hangverseny- és operalátogató volt. Rajongott Bartókért. 1975-ben nyugdíjba vonult, hamarosan súlyos betegség következtében 1976. április 2-án elhunyt.

Az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet létrehozásában a hiányok és nehézségek ellenére, a folyamatos és egyre szélesebb körű munka kialakításában, országon belüli, majd a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében Zoltán professzor érdemei elvülhetetlenek. Szakmai odaadása, az intézeten belüli baráti és messzemenően betegközpontú légkör megteremtésének említése sem mellőzhető.

Fejet hajtunk emléke előtt!!!

Hován Lászlóné

könyvtáros

Országos Idegtudományi Intézet Könyvtára

konyvtar@oiti.hu

NÉVJEGY

MOKSZ kitüntetettek 2011-ben

Antal Zoltánné, Soós Katalin

1979 szeptembere óta a volt Kenézy Könyvtár (ma Kenézy Élettudományi Könyvtár) munkatársa. Nyelvszakos tanárként került a könyvtárba, de hamar elsajátította mind a könyvtárosi mind a tájékoztató munkához elengedhetetlen élettudományi ismereteket.

Szívügyévé vált a könyvtár szolgáltatásainak jobbítása, az új technológiák, elektronikus szolgáltatások megismerése és a könyvtár lehetőségeihez való adaptálása. Tájékoztató és Szakreferensi Osztály vezetőjeként magas színvonalú referenz és bibliográfiai munkát végzett és következetesen adta át szakismeretét az osztály dolgozóinak. Tevékenyen részt vesz a magyar és külföldi hallgatók könyvtár-informatikai oktatásában.

Színes egyénisége, széles műveltsége s szakma iránti szeretete mind az olvasók, mind a munkatársak elismerését kiváltotta.

Martos Veronika

1974 óta dolgozik a Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtárban. Évtizedek óta lehetetlent nem ismerve teljesíti a könyvtárközi kölcsönzésekkel kapcsolatos kéréseket. A könyvtár országos és európai elismertsége az ő fáradhatatlan munkájának is köszönhető. Kiemelkedően magas könyvtárosi ismereteit, határtalan szorgalmát önzetlenül az orvostudomány szolgálatába állította. Szorgalmával és hivatásszeretetével kivívta valamennyi kollégája szeretetét és megbecsülését. Példaképül szolgál a fiatalabb generációnak.

Szikszai Márta

1975-től könyvtáros. Két évet a Debreceni Agrártudományi Egyetem könyvtárában dolgozott. 1983-ban került vissza szülővárosába, Salgótarjánba a Szent Lázár Kórházba, könyvtárvezetőként. Az egyre nehezedő munkahelyi körülmények között immár egyedül végzi valamennyi könyvtári feladatot. Igyekszik kihasználni az éppen adódó pályázati lehetőségeket is a könyvtár fejlesztése érdekében.

Része volt a Salgótarjánban megrendezett MKE Vándorgyűléshez kapcsolódó orvosi könyvtáros találkozó megvalósulásában. Több ciklus óta a MOKSZ elnökségi tagja. Kedves, segítőkész egyénisége jól ismert a kollégák előtt.

Triebel Brigitta

Több mint egy évtizede a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának dolgozója. Nagy precizitással intézi a könyvtár pénzügyeit. Hatalmas segítséget nyújt a MOKSZ számára is, azzal, hogy segíti a gazdasági ügyek intézését. Elképzelhetetlen nélküle az Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia megrendezése, melynek technikai és anyagi ügyeit koordinálja. Kedves, bájos személyét sokan ismerik és szeretik.

Orvosi Könyvtárak

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének negyedévenként megjelenő hivatalos lapja

ISSN 2061-036X (Nyomtatott)

<http://www.lib.sote.hu/moksz/orvosik.htm>

ISSN 2061-0378 (Online)

Lapigazgató

Dr. Vasas Livia MOKSZ elnök PhD

e-mail: lvasas@lib.sote.hu

Felelős szerkesztő

Orosz Noémi

e-mail: norosz@lib.sote.hu

Wolf György

e-mail: wolf-gy@koki.hu

A MOKSZ és az Orvosi Könyvtárak szerkesztőségének címe

1085 Budapest, Üllői út 26.

Tel: +36 1 317-5030, Fax: +36 1 317-1048

www. lib.sote.hu

Adószám: 18230082-1-43

Megjelenik 300 példányban
